

DELTARES VAN KENNIS NAAR KASSA

De bouw van een nieuwe Deltagoot in Delft, waarin straks golven van vier meter opgewekt kunnen worden (zie pagina 40)

Ze hebben allemaal een passie voor water. Toch verschillen bedrijven in de waterketen qua visie, bedrijfsactiviteiten en -cultuur. Maandblad H₂O portretteert verschillende bedrijven met verschillende gezichten. De achtste aflevering: onafhankelijk kennisinstituut *Deltares*, dat bruggen tussen deltakennis legt.

Tekst Marloes Hooimeijer | Foto's Deltares

“Wij willen het bedrijfsleven niet voor de voeten lopen”

“Deltares heeft de sleutel in handen om de Nederlandse kennis van deltatechnologie wereldwijd te vermarkten.” Dit zegt Bertrand van Ee als voorzitter van het kernteam Export & Promotie van de Top-sector Water.

Deltares is het onafhankelijke Nederlandse instituut voor toegepaste kennis dat *enabling delta life* als missie heeft. Van Ee, in het dagelijks leven bestuursvoorzitter van Royal HaskoningDHV, bedoelt dat Deltares internationaal “aan de voorkant” aanwezig is, en het daardoor mogelijk maakt dat Nederlandse ingenieursbureaus, productleveranciers en aannemers op tijd in beeld komen. “De reputatie die Deltares wereldwijd heeft, is van een ongelooflijk hoog niveau. Zij leggen in het vroege voortraject bruggen van kennis naar kennis, en weten nieuwe kennisinzichten om te vormen tot toepasbare methoden of modellen. Dat is een belangrijke stap om van kennis tot kassa te komen.”

Deltares is in 2008 ontstaan uit een fusie van WL|Delft Hydraulics, Geo-Delft en delen van TNO en Rijkswaterstaat. De fusie moest de toepassingsmogelijkheden van de versnipperde kennis vergroten. Sinds december vorig jaar is Maarten Smits, afkomstig van Fugro GeoServices, er algemeen directeur. Zijn ambitie is om de internationale activiteiten van Deltares uit te breiden naar minstens 30 procent van het geheel (nu nog 25 procent). “De problemen liggen voor een groot deel over de grens, zoals overstromingen in India, China en Thailand – dat wordt met de klimaatverandering alleen maar erger. Een laaggelegen land als Bangladesh heeft met zijn 150 miljoen inwoners een beschermingsniveau waarover ik me echt zorgen maak.” Van Ee: “Je ziet verstedelijking in de delta, waar het water omhoogkomt en de stad nog zakt. Hoe kun je er leven en werken, en tegelijkertijd vrienden met het water blijven?” Smits: “Het is spectaculair hoeveel buitenlandse delegaties wij hier al gehad hebben om te zien hoe wij het doen. Wij hebben naam als Nederland Waterland en die moeten wij te gelde maken. Onze goede naam dient als troefkaart voor het Nederlands bedrijfsleven bij tenders.”

BLOEDGROEPEN

De “bloedgroepen” staan bij Deltares op de achtergrond, zo constateerde Smits al direct bij binnenkomst. “De Deltares-cultuur is er een van inhoudelijk gedreven mensen, die bevlogen zijn om maatschappelijk het verschil te maken op hun vakgebied. Dat bindt ze. Vanaf het begin was ik gelijk onder de indruk van het hoge academisch niveau – veel PhD’s en zelfs twintig hoogleraren. En ze bleken stuk voor stuk prima in staat om aan een leek als ik uit te leggen waar ze mee bezig zijn. Ik voel me hier net een spons en ben nog steeds op ontdekkingsreis.”

Al het onderzoek dat de professionals uitvoeren is opgehangen aan vijf centrale thema’s: waterveiligheid; ecosystemen en milieukwaliteit; water en grondstoffen; bouwen in de delta en duurzame inrichting van >

Maarten Smits

DELTAGOOT KAN ZELFS EEN TSUNAMI NABOOTSEN

De Deltagoot in de Noordoostpolder doet al 33 jaar dienst, maar dat duurt niet lang meer: begin volgend jaar gaat Deltares de nieuwe Deltagoot in Delft testen, zodat de eerste onderzoeken er in het tweede kwartaal 2014 kunnen starten. Marcel van Gent, hoofd van de afdeling *Coastal Structures & Waves*: "We willen meer testen op werkelijke schaalgrootte kunnen uitvoeren. Dat kan bij de nieuwe Deltagoot in 85 procent van de gevallen – tegenover 60 procent bij de huidige Deltagoot. Anders moeten we een schaalfactor gebruiken, met het risico op vertekende uitkomsten. Zeker bij het testen van duinen en steenzettingen op dijken is dit risico groot en het testen op realistische schaalgrootte des te belangrijker."

De testfaciliteit in aanbouw wordt 300 meter lang en kan straks golven tot 4 meter hoog opwekken. De goot kan stormen simuleren die maar één keer in de 10.000 jaar voorkomen. "We kunnen zelfs een tsunami nabootsen", zegt Van Gent. Hij benadrukt het belang: "Hoe nauwkeuriger je weet wat een dijk of duin onder druk van het water doet, hoe gerichter je het geld kunt uitgeven aan de meest geschikte beveiliging. Als een waterkering 20 miljoen euro goedkoper kan, omdat de veiligheid ervan in onze Deltagoot overduidelijk is bewezen, heeft dat een grote maatschappelijke meerwaarde."

deltagebieden. Deltares is een stichting zonder winstoogmerk. "Een groot deel van onze omzet, 35 procent, halen we uit vraaggestuurde projecten voor kennisontwikkeling die het ministerie van Infrastructuur en Milieu bij ons uitzet. Daarnaast komt 10 procent uit het strategisch langetermijnonderzoek dat Deltares onder auspiciën van Economische Zaken uitvoert, zoals het onderzoek voor de Topsector Water naar deltatechnologie. De rest van de omzet komt via opdrachten uit bedrijfsleven, overheden en buitenland."

Eerder dit jaar bracht minister Henk Kamp (Economische Zaken) een beleidsnotitie uit over de rol van toegepaste kennisinstellingen zoals Deltares. Smits kan zich er goed in vinden: "Universiteiten zijn gericht op verdieping van disciplines; wij zijn breed, gericht op het verbinden en toepassen van de beschikbare kennis. Neem nu het vraagstuk van waterveiligheid, dat doorkruist vele vakgebieden: van klimaatverandering, tot hydraulica en economie. Die verbinden wij met elkaar. We weten welk fundamenteel onderzoek de universiteiten uitvoeren en werken ook veel samen met buitenlandse kennisorganisaties; zo hebben we een samenwerkingsverband met de National University van Singapore, NUSDeltares."

ROLZUIVERHEID

Dare to share is volgens Smits "ongelooflijk belangrijk" voor Deltares. "Onze stakeholders moeten kunnen zien wat we doen om de maatschappelijke opgaven op deltagebied aan te pakken. We willen volledig transparant werken; er is veel belastinggeld met ons werk gemoeid. We hebben nauwelijks eigen *intellectual property* en vragen geen octrooien aan. Iedereen kan onderzoek laten doen in een van onze fysieke

testfaciliteiten, zoals de GeoCentrifuge, golfbassins en -goten, zoals de nieuwe Deltagoot die in aanbouw is (zie kader 'Deltagoot kan zelfs een tsunami nabootsen', red.). "Maar ook de open source software voor waterbeheer en -kwaliteit die Deltares beheert is een goed voorbeeld. "We hebben wereldwijd 4.400 geregistreerde gebruikers, die op hun beurt weer meehelpen om de software verder uit te breiden. Kennisinstituten in Australië bijvoorbeeld, die meer weten van de opbouw van koraal dan wij, kunnen hun kennis via onze software ontsluiten."

In de samenwerking met het bedrijfsleven is "rolzuiverheid" volgens Van Ee van het grootste belang. Daar valt volgens hem aan twee kanten nog wel wat winst te boeken in de communicatie. "Beide partijen zijn soms te bang om te escaleren, als ze vinden dat de ander de verkeerde keuzes maakt. Terwijl zo'n open dialoog over wie wat doet juist zo belangrijk is. En als een opdracht van Deltares dan iets buiten de gebaande paden gaat, hoeven we heus niet gelijk in de stress te schieten." Smits: "Omdat wij een veel gevraagd partner zijn bij internationale projecten hebben we met NLIingenieurs een convenant ondertekend waarin die rolverdeling is uitgewerkt. Wij willen het bedrijfsleven vooruit helpen met ons kennisonderzoek het niet voor de voeten lopen, laat staan beconcurreren." |

DELTAIRES

- In Nederland: Delft en Utrecht
- Kleine vestigingen in Verenigde Arabische Emiraten, VS en Singapore
- Netto-omzet 2012: 111 miljoen euro
- Bedrijfsresultaat 2012: 1,8 miljoen euro
- 833 medewerkers, 30 nationaliteiten

Deltares
Enabling Delta Life

